

Woensdag 11 september 1918 – ochtendeditie

Havre, 10 september. Officieel. Gedurende de nacht van 9 september hebben stormafdelingen, samengesteld uit grenadiers, karabiniers en liniesoldaten, een aanval gedaan op de vijandelijke stellingen naar de weg van Steenstraat naar Diksmuide en ten westen van St.-Juliaan. Ondanks de plasregen vertrokken onze troepen zingend over een front van 4500 m. Ze drongen de Duitse stellingen tot een diepte van 500 tot 800 meter binnen en hadden in een uur hun doelen bereikt. De vijandelijke tegenbeweging bleef zonder uitwerking. De Belgen maakten zich van een aanzienlijke buit aan machinegeweren en loopgraafmateriaal meester en brachten ongeveer 150 ongewonde gevangenen in hun linies mee terug.

Er wordt melding gemaakt van verscheidene persoonlijke heldendaden. Enige dapperen naderden kruipend een vijandelijk machinegeweer in werking, dat een van hen omver wierp, terwijl zijn makkers de bedienaars ervan buiten gevecht stelden. Deze daad stelde een compagnie in staat zonder te grote verliezen vooruit te komen.

Londen, 10 september. De admiraliteit deelt mede: het ongunstige weer heeft de verrichtingen der strijdkrachten in de lucht, die met de vloot samenwerken, van 1 tot 7 september binnen nauwe grenzen gehouden. Vier maal werden duikbootloodsen en fabrieken bij de haven van Brugge aangevallen, waarbij rechtstreekse treffers werden gemaakt. De havenwerken van Oostende en de ligplaats der kustmotorboten te Blankenberge werden eveneens met goede uitslag bestookt. Daar brak een grote brand uit. Verder zijn vijandelijke mijnenvegers met bommen en machinegeweevuur verontrust. Meer dan 14 ton bommen werden overdag geworpen. Van de bombardeerluchtsmeldelen is een toestel niet teruggekeerd.

In de gevechten met vijandelijke vliegtuigen zijn er tien geveld en negen stuurloos omlaag gejaagd. Drie van de onze zijn zoek.

Woensdag 11 september 1918 – avondeditie

De leden van de Wilhelminavereniging te Antwerpen hebben op 31 augustus in de grote feestzaal van de dierentuin daar een cinemavertoning bijgewoond, waartoe het bestuur der Koninklijke maatschappij van dierkunde de Wilhelminavereniging had uitgenodigd als blijk van erkentelijkheid voor hetgeen Nederland in de huidige omstandigheden voor België gedaan heeft. Deze uitnodiging was ook uitgestrekt tot de ondersteunden van de Nederlandse kolonie, die in groten getale waren opgekomen. Er waren ruim 1500 personen bijeen.

Met het oog op de tijdsomstandigheden waren alle uiterlijke kentekenen van Oranje achterwege gebleven; men was zonder volksliederen en zonder redevoeringen stil feestelijk bijeen.

De voorzitter, de heer J. Pijl, zond aan de koningin een telegram van gelukwensen namens de verenigde leden.

Enige dagen tevoren had vanwege het Nederlandse steuncomité te Antwerpen in verband met de verjaardag van de koningin een uitreiking van levensmiddelen aan de ondersteunden plaats.

Duitse gevangenenkampen.

Men schrijft ons:

Het groot aantal krijgsgevangenen, dat Duitsland gedurende deze oorlog maakte, deed ook het getal gevangenenkampen voortdurend stijgen, terwijl er na verloop van tijd ook zogenaamde strafkampen

werden ingericht, bestemd voor zulke gevangenen, die herhaaldelijk poogden te ontluchten, doch weer werden gevat; verder voor lastige individuen en ook voor hen, die weigerden, enige arbeid te verrichten. Is het voor de gevangenen in de gewone kampen al niet rooskleurig, in de strafkampen is de toestand nog minder gunstig én wat de voedselvoorziening én wat de behandeling betreft. En zo heeft Duitsland thans volgens mededeling van tal van ontluchte krijgsgevangenen de volgende gevangenenkampen: het Sennelager bij Paderborn, Münsterlager I, II en III (Hannover), de kampen bij Soltau, Minden, Friedrichsfeld aan de Wesel, Holzminden en de nieuwere bij Giessen aan de Lahn en bij Darmstadt, Limburg en Meschede in Hessen. Bovendien zijn er de volgende strafkampen: te Holzminden voor allerlei officieren, het Königsmoor bij Harburg voor Russische onderofficieren, het Ahlen-Falkenburgermoor bij Cuxhaven en bij Mitau nabij de Russische grens, beide voor Franse onderofficieren, bij Hansel tussen Hamburg en Bremen voor Belgische onderofficieren en bij Bohmte voor Engelse onderofficieren, benevens de gewone strafkampen, het Mückebergermoor (bij Münsterlager) en Lichtenhorst. De gevangenen in het kamp bij Mitau moeten werken aan de herbouw van de door de Russen verwoeste plaatsen van Oost- en West-Pruisen. De gewone lonen voor krijgsgevangenen van de kampen bedragen 30 pfennig per dag, voor landarbeid 50 pfennig en voor arbeid in mijnen en andere zware werkzaamheden een mark per dag. De onderofficieren ontvangen als gewoon loon in de regel 60 pfennig per dag.

De Franse, Belgische en Engelse gevangenen ontvangen van hun regeringen per hoofd en per maand circa 10 kg biscuits en koek. De Russen ontvangen in dit opzicht niets. Ook de Italianen ontvangen pakketten met levensmiddelen. Er zijn daardoor heel wat gevangenen, die zeer weinig gebruik maken van de gevangenenkost,

waarover algemeen met weinig lof gesproken wordt. Het aantal gevangenen, dat de kampen of de arbeidscommando's ontvlucht, wordt met de dag groter. De controle, vooral aan de grenzen, is door het gebrek aan voldoende manschappen dan ook minder streng geworden, zodat ontvluchten beter mogelijk wordt. Bovendien raken de gevangenen steeds beter op de hoogte met de wegen, enz., die ze hebben te volgen, om in het "gastvrije Holland", zoals ze het graag noemen, te belanden.

Kunstwerken uit België.

Men deelt ons mede:

De tegenspraak van de Duitse bladen als zouden geen kunstwerken weggenomen zijn bij de koninklijke paleizen te Brussel – men zie N. R. C. van gisterenochtend – bedoelt het bericht van de correspondent van de Daily Express te Amsterdam, dat onder meer sprak van het in Holland te koop aanbieden van een grote bibliotheek versierd met de borstbeelden van drie Belgische koningen en die kort voor het uitbreken van de oorlog door koning Albert besteld werd.

Omtrent het in de neutrale landen te koop stellen van meubelen en kunstvoorwerpen heeft het Morgenbladet van Christiania, in zijn nummers van 7 en 8 mei laatstleden, mededeling gegeven onder de handtekeningen van Ch. Kaarbøe en van het lid van de Storting, Olaf Amundsen. Kaarbøe schrijft hierover: "De handel (in meubels uit het Belgische en Fransen bezette gebied) is zo bloeiend, omdat de kostprijs alle concurrentie trotseert en de "Lieferungsfähigkeit" alles te boven gaat wat de meubelnijverheid, althans in Noorwegen, vermag. De "Speditionen und Lagerhaus A. G." te Aken en een groot aantal andere oude en nieuwe firma's (zie bovenstaande advertentie verschenen in de Kölnische Zeitung van 6 maart 1915) geven inlichtingen en schattingen betreffende het vervoeren van meubels

uit Belgische steden naar Duitsland en Oostenrijk-Hongarije". Hij geeft dan verder zijn bevindingen op, waaruit hem mocht blijken, dat de meubels, die men hem te koop aanbood, niet van een erkende afkomst waren.

Ook in Zwitserland worden kunstvoorwerpen te koop aangeboden, afkomstig uit België, doch daar onder de dekmantel van liefdadigheid. Een agent bood te Zürich een lot van voorwerpen en voor niet minder dan 30.000.000 F. De schilderijen daaronder, beweerde hij, waren in Zwitserland gebracht door Belgische vluchtelingen, behorende tot de rijkste families van Brussel en andere Belgische steden, en die nu in nood verkeerden ... Hierbij mag overwogen worden dat geen Belgische vluchteling in staat was meer dan het hoogstnoodzakelijke naar het buitenland mee te nemen.

Bij deze gelegenheid kan even herinnerd worden aan het geval van de ontdekking van een Rembrandt te Kortrijk. Daaromtrent verschenen in de Graphische Künste van Wenen, onder de handtekening van de bekende historicus Gustav Glück: "Een zeer buitengewone vondst heeft de kunstschat van Wenen verrijkt. Het gaat om niets minder dan een nieuwe Rembrandt, een bewonderenswaardig portret van de moeder van de kunstenaar. Een Pruisische reserveofficier heeft toevallig dit werk ontdekt in een huis te Kortrijk in België. Hij nam het mee naar Duitsland. Het doek is aangekocht door een groot kunsthandelaar te München en is nu overgegaan in de collectie van een van onze meest verlichte liefhebbers, Oscar Bondy. Men kende een half dozijn copies van deze Rembrandt, die beschouwd werd als verloren. Men moet zich gelukkig achten over de omstandigheden, die toelieten de hand te leggen op het origineel.

Volgens de Maandelijks Mededelingen van Volksontwikkeling – de onderafdeling van de wijdvertakte Vlaamse vereniging

Volksopbeuring – wordt er, "met het oog op de behoeften van de op geestelijk gebied nog ten dele half verwilderde volksbestanddelen van onze hoofdstad", op 23 dezer te Brussel een volkshogeschool geopend met het Nederlands als onderwijstaal. In de eerste afdeling worden voorlopig afzonderlijke cursussen gehouden, en wel een driejarige cursus voor ziekenverpleger en verpleegster, een voor kinderverzorging, een andere over muziekgeschiedenis, Nederlandse letterkunde en de grondbeginselen der spraakkunst, en een over "omgangstaal en levensvormen". Verder zal er les worden gegeven in het Nederlands, Duits, Engels en Frans, en er zal een voorbereidingscursus voor hoger onderwijs worden gehouden.

De tweede afdeling omvat een handelscursus (boekhouden, stenografie, machineschrijven, handelsrecht), een cursus voor levende talen en een lagere avondschool. In de derde afdeling tenslotte zullen algemene kunstwerken worden behandeld. Voorlopig kan men alle cursussen gratis volgen.

Vandaag – onze correspondent te Parijs herinnert er ons aan – is het een jaar geleden, dat Guynemer, de beroemde Franse vlieger, verdwenen is. Men weet, dat er indertijd brokstukken van Guynemer's vliegtuig gevonden zijn; van zijn lichaam is nooit een spoor ontdekt.